

Tehnici și procedee de debridare și decontaminare a pungilor parodontale. Indicații și contraindicații. Instrumente, aparate și remedii medicamentoase, inclusive anestezice.

Tema 3. Tehnici și procedee de debridare și decontaminare a pungilor parodontale. Indicații și contraindicații. Instrumente, aparate și remedii medicamentoase, inclusive anestezice.

- Pe măsura dezvoltării cunoștințelor privind etiologia și patogenia, în special microbiană a bolii parodontale, sau instituit tehnici noi, de finețe, prin care, alături de procedurile de bază ale igienizării (detartrajul și chiuretajul radicular), se urmărește înlăturarea conținutului moale, a detritusului organic, sedimentat și infectat, din locurile mai greu accesibile, ca șanțul gingival și unele pungi gingivo-parodontale:
- **Debridarea Gingivală:** reprezintă îndepărtarea din șanțul gingival sau din pungile parodontale a plăcii microbiene și a produșilor de metabolism ale acesteia, a detritusului organic moale, dar și a urmelor de tartru inclavate a cementului radicular. În particular, debridarea gingivală îmbină proceduri de detartraj supra și subgingival, de chiuretaj radicular și al epiteliului sulcular, de îndepărtare a depozitelor moi organice prin proceduri instrumentale și de irigație subgingivală.
- Debridarea gingivală are caracter chirurgical când îndepărtează microulcerările epiteliului sulcular și de la joncțiunea gingivo-dentară precum și zonele de hipercheratoză ulcerată cu țesut de granulație.

Indicații:

- Gingivite, parodontite cu pungi parodontale și osoase până la 6 mm.

Contraindicații:

- Prezența erupțiilor pe mucoasa cav. bucale, herpes simplu și herpes zoster, pungi patologice mai profunde de 6 mm, mobilitate de gr. III, ș.a.
- **Detartrajul manual** reprezintă una dintre cele mai importante proceduri ale tratamentului bolii parodontale, care se practică în condiții obișnuite fără pregătiri speciale. Fiind o manoperă sângerândă detartrajul în deosebi cel subgingival trebuie precedat de un tratament cu antibiotice la bolnavii cu afecțiuni cardiace, reumatice și alte afecțiuni generale.

- Pentru detartrajul subgingival sunt folosite chiuretele universale sau speciale de detartraj specifice suprafețelor radiculare. Instrumentul trebuie ținut între degetul mare, arătător și cel mijlociu, ca pe stilou, astfel realizând efectul de tripod, iar degetul inelar obligatoriu va lua punct de sprigin pe dintele detartrat.

Secerele-sunt instrumente folosite în special pentru detartrajul supragingival, dar pot patrunde în santul gingival și în pungile mici. Se realizează mișcări de împingere și de tracțiune a blocurilor de tartru supragingival.

Daltitele- se folosesc pentru îndepărtarea tartrului supragingival din zonele interdentare, proximale, accesibile cu ambrazură gingivală deschisă ale dinților frontali. Partea activă terminală, este plasată dinspre vestibular spre oral, în poziție orizontală și printr-o mișcare de deplasare dislocă tartrul de pe suprafețele proximale ale dinților frontali.

Săpăliga- se folosește pe fețele vestibulare și orale ale dinților și pe fețele proximale care mărginesc spațiile edentate. Dislocarea tartrului se face prin mișcări de smulgere, de tracțiune spre marginea incizală sau suprafața ocluzală.

Pilele sau răzușele –se folosesc la îndepărtarea tartrului situat imediat lângă sau sub marginea gingivală liberă, se execută doar mișcări de răzuire.

Detartrajul Ultrasonice

- Procedura se realizează cu ajutorul unui dispozitiv sub formă de baghetă, atașat de un aparat cu ultrasunete, care poate fi de două tipuri: piezoelectric și magnetostrictiv. Vârful dispozitivului produce vibrații ultrasonice care îndepărtează tartrul, îndepărtarea totală a reziduurilor fiind realizată și cu ajutorul clătirii constante cu apă.

Indicații

Detartrajul cu ultrasunete este recomandat pentru:

- îndepărtarea tartrului supragingival;
- îndepărtarea tartrului subgingival;
- îndepărtarea petelor colorate de pe smalțul dinților;
- în cazul gingivitei ulcero-necrotice;
- bolnavii hemofilici etc.
- În gingivite cronice și în parodontitele marginale superficiale
- În cursul intervențiilor chirurgicale, pentru dislocarea unor depozite subgingival.

Contraindicații

- persoanelor diagnosticate cu boli contagioase;
- persoanelor diagnosticate cu probleme psihice;
- pacienților cu efecte de vomă fr. pronunțată
- bolnavilor cardiaci care au stimulator cardiac;
- copiilor mici.
- hiperestezie dentinară accentuată

Tehnica detartrajului

- **1.Pregătirea pacientului**

- -poziția pacientului- să fie apropiată de verticală pentru a preveni refluarea lichidului în faringe,
- -protecția pacientului cu o lavetă absorbantă de unică folosință
- -anestezia, dacă este necesar

- **2.Pregătirea instrumentarului**

- -fixarea ansei în piesa de mână a aparatului
- -controlul jetului de apă
- -aplicarea aspiratorului de salivă
- -controlul puterii generatorului de vibrații
- Aplicarea instrumentului de detartraj pe dinte și efectuarea **detartrajului vertical**, care se începe cu ansa în formă de spatulă sub un unghi de 45 de grade față de smalț și este antrenat dinspre suprafața incizală sau ocluzal spre coletul dintelui și înapoi după ce se va schimba ansa de tip spatulă cu una cu vârf ascuțit și se va efectua **detartrajul orizontal** care va pătrunde în spațiile interdentare, gropițe și șanțuri.
- Durata de menținere a instrumentului va depinde de experiența medicului, dar un detartraj nu trebuie să depășească 15-20 min.

Detartrajul Sonic

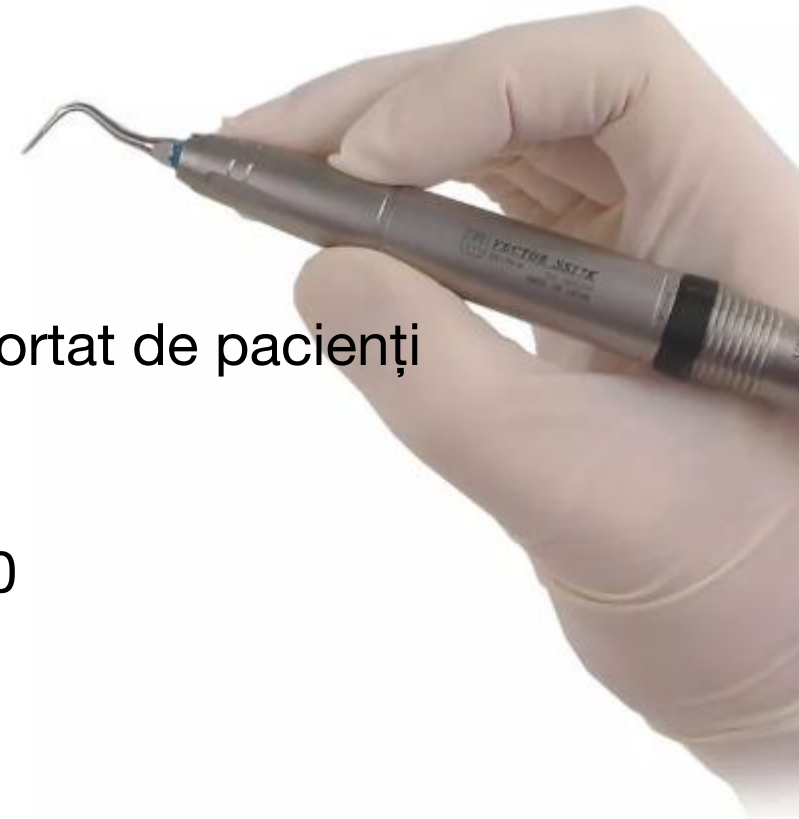
- Sunt instrumente de detartraj asemănătoare cu cele acționate cu ultrasunete, dar care sunt antrenate de un jet puternic de aer, fiind amplasate în locul piesei de turbină.

Avantajele detartrajului sonic

- -cost mai mic
- -volum redus
- -aplicare și îndepărtare ușoară
- -consum redus de energie
- Vibrații de intensitate mai redusă, astfel fiind mai ușor suportat de pacienți

Dezavantajele detartrajului sonic.

- -are o singură treaptă de putere cu vibrații între 2000-6500
- -eficiență redusă față de aparatul cu ultrasunete.

Detartrajul cu Air-Flow

- Air flow-ul dentar este o metodă inovatoare de curățare a dinților, care acționează blând asupra suprafeței dentare.
- Dispozitivul generează un jet de apă, aer și particule fine de bicarbonat de sodiu, jet care acționează cu o presiune mare. Cu ajutorul acestui dispozitiv este curățată foarte bine suprafața dinților, fiind o variantă foarte confortabilă pentru pacient.
- Tehnica air flow este folosită în special pentru îndepărtarea plăcii bacteriene, cât și pentru eliminarea discromiilor-petelor de pe dinți. Este o tehnică de trei ori mai rapidă în ceea ce privește eliminarea petelor și a plăcii bacteriene față de metodele clasice. Dispozitivul este ideal pentru cei care suferă de sensibilitate dentară, datorită absenței contactului direct cu suprafața dentară, neexistând vibrații și căldură, ci și pentru că particulele fine folosite de aparat acționează ca un lipici pentru tubulii care se găsesc pe suprafața dintelui.
- Metoda are rezultate rapide . O ședință durează aproximativ jumătate de oră și este bine să treacă minimum trei luni între tratamente. Pentru confortul pacienților, este recomandat ca aceștia să poarte echipament de protecție.

Surfasaj Radicular

Surfasajul este o alta procedura prin care tartrul rezidual inglobat pe suprafata radiculara, si portiuni de cement sunt indepartate pentru ca in final sa rezulte o suprafata curat, dura si neteda.

Aceasta procedura trebuie sa se realizeze respectand cementul radacinii, pentru ca in aceasta situatie castigul de atasament poate fi mult mai mare.

Iatrogeniile survenite in urma surfasajului radicular:

- Cariii radiculare;
- Sensibilitate dentinara- mai ales la rece;
- Pierdere de substanta ce poate duce la sensibilitate dentara sau [pulpita cronica](#).

Efectuarea Surfasajului

- Alegerea chiuretei si a instrumentelor necesare surfasajului: se aleg in functie de adancimea leziunii, dimensiunea orificiului, de pozitia dintelui la nivelul arcadei dentare si nu in ultimul rand de cantitatea materialului ce urmeaza a fi indepartata.

Talia prea mare a chiuretelor raportata la orificiul de intrare prezinta riscul aparitiilor manoperelor iatrogene, cu dilacerarea tesuturilor.

Cele mai frecvent folosite si care dau un rezultat satisfacator sunt chiuretele Gracey.

Tehnica Surfasajului

- Se alege instrumentul in functie de zona in care se lucreaza;
- Se realizeaza priza digitala modificata a chiuretei, stabilindu-se un sprijin stabil si ferm;
- Se pozitioneaza tija instrumentului paralel cu suprafata dentara, adaptandu-se usor pe dinte partea activa a lui;
- Se exploreaza baza pungii cu ajutorul extremitatii active a instrumentului;
- Cand se ajunge la baza pungii se stabileste o angulatie intre 45 si 90 grade, aplicandu-se in acelasi timp o presiune laterala pe suprafata dintelui;
- Se indeparteaza tartrul prin miscari scurte dar puternice, folosind miscarea din incheietura pumnului, respectiv antebratului;
- Pe masura indepartarii tartrului, și denivelarile din urma unui chiuretaj rezistenta la trecerea extremitatii active a instrumentului cedeaza, pana cand raman asperitati reduse;
- Se indeparteaza tartrul pana cand suprafata radiculara ramane neteda si dura;
- Nu se recomanda indepartarea unui bloc mare de tartru cu intreaga extremitate activa, deoarece forta este distribuita de-a lungul extremitatii, in loc sa fie concentrata;
- Surfasajul se face incepand cu primul dinte din cadranul unu si continuand cu ceilalti pana cand se ajunge la ultimul dinte din cadranul patru.

SCALING AND ROOT PLANING

Scaling removes plaque and tartar from below the gumline.

Root planing smooths the tooth root and helps the gums reattach to the tooth.

- Detartrajul este **indicat** pentru îndepărtarea tartrului și a plăcii microbiene asociate de pe suprafețele dentare supra și subgingivale; și pentru nivelarea suprafețelor radiculare în urma unor manopere chirurgicale.
- Detartrajul manual supragingival se realizează cel mai bine cu seceri, chiurete de detartraj și cu aparate ultrasunete.
- Detartrajul manual subgingival se face cu chiurete universale sau speciale de detartraj. Mai pot fi folosite pilele, răzușile, săpăligele și aparatul cu ultrasunete (în punji parodontale de 3-4 mm)
- Detartrajul manual subgingival și chiuretajul radicular se realizează cel mai bine cu chiurete de detartraj de tip universal și tip special GRACEY.
- Poziția pacientului și a medicului depind de tipul fotoliului dentar: astfel la fotoliile moderne acționate hidraulic sau electromecanic, pacientul este culcat pe spate, cu bărbia ușor ridicată pentru arcada superioară. Pentru arcada inferioară spătarul va fi înclinat la 30-40 de grade față de orizontală, iar bărbia pacientului trebuie să fie paralelă cu podeaua. Această poziție ușurează instrumentarea zonei linguale a dinților frontali superiori. Scaunul se va ridica până când cavitatea bucală se va afla în același plan cu articulația cotului medicului. Medicul trebuie să ocupe poziția între orele 8-13 pentru dreptaci și între orele 11-16 pentru stângaci

Tratamentul local al parodontitei marginale (antiseptice)

Boala parodontală avînd un caracter complex impune un tratament adecvat atât local cât și general. Tratamentul local include:

- **1. Tratamentul etiotrop**, care constă în determinarea și înlăturarea factorilor traumatici care provoacă inflamația.
- **2. Tratamentul patogenic**, care prevede acțiunea medicamentoasă asupra legăturilor patfiziologice a procesului inflamator.
- **3. Tratament simptomatic** care prevede acțiunea cu anumite substanțe medicamentoase asupra anumitor simptome ale bolii cum ar fi asupra durerii, sîngerării, eliminărilor purulente din pungile parodontale cu scop de a le înlătura.

Prin tratament antiseptic se subînțelege –compuși, care posedă proprietăți antimicrobiene cu o acțiune selectivă mică, care unindu-se cu proteinele celulei microbiene provoacă coagularea

Tratamentul local al parodontitei marginale (antiseptice)

Substanțele antiseptice sunt pe larg folosite în tratamentul inflamațiilor și a inflamațiilor distrofice în afecțiunile parodontale la toate etapele tratamentului.

Ele se indică sub formă de:

- Irigări gingivale
- Clatituri
- Aplicații și
- Instilații direct în punga gingivală

Antisepticii sunt folosiți înainte de a înlătura placa microbiană, tartrul supra și subgingival, înainte de tratamentul simptomatic și chirurgical.

Irigările și clătiturile cu antiseptici a cavității bucale duc la o mixorare rapidă a concentrației microflorii, înlăturarea țesuturilor alterate, a mucusului, a epitelului scuamos, astfel redând condiții nefavorabile pentru dezvoltarea microorganismelor.

Remedii medicamentoase

- **Antiinflamatoare:**

- Clorhexidina de la 0,02%- 0,12% are indicație în prevenirea depunerii plăcii bacteriene, gingivite acute, abcese parodontale, gingivite și parodontite cronice. Se consideră un antiseptic de elecție împotriva plăcii microbiene, datorită absorbției și menținerii prelungite pe suprafețele dentare.
- Sanguinarina –un alcooloid cu acțiune antiseptică asupra plăcii microbiene. În scurt timp de la aplicare reduce depunerea de placă cu 20-60%.
- Triclosan-un eter hidroxifenil cu acțiune antimicrobiană și antiinflamatoare. Este utilizat sub formă de apă de gură de 0,1%; paste de dinți sau ca gel în aplicații locale.

- **Antibiotice:**

- Tetraciclina
- Eritromicina
- Canamicina
- Metronidazolul ș.a. Toate au un efect puternic împotriva germenilor parodontopatogeni din placa microbiană.